

Ulaçların Olumsuzluk İşaretleyicisiyle Kullanımı Üzerine Bir İnceleme

DR. DUYGU ÖZGE GÜRKAN*

Öz

Eylemler, dil dizgesinin temel ögesi olduklarından cümle kuruluşunu belirlerler ve her eylem belli bir cümle kuruluşunu gerektirir. Ancak öge dizilişi belirli sayıdayken eylemlerin sayısı çok fazladır ve bitimli cümlelerde her eylemin olumsuzu yapılabilmektedir. Bunun yanı sıra ulaçlarla oluşturulan bağımlı cümlelerde olumsuzlaştırmanın belli sınırlılıkları vardır. Çünkü sözdizimsel bakımdan bir üst cümleye bağlanan ulaç cümleleri anlamsal açıdan farklı ilişkileri yansıtır ve böylece bağımlı oldukları üst cümlenin içeriğini belirli açılardan değiştirirler. Bu bakımdan ulaç cümlesi eylemine olumsuzluk işaretleyicisi getirildiğinde üst cümlenin içeriği de anlamsal açıdan bu olaydan etkilenir. Kimi durumda ulaç cümlesi eyleminin ulacına olumsuzluk işaretleyicisi eklendiğinde ulaç cümlesi ile üst cümle arasındaki ilişkide anlamsal bir değişiklik meydana gelmezken kimi durumda çeşitli değişiklikler meydana gelebilir. Bu değişiklikler *anlam bulanıklığı, dil bilgiselliğin bozulması, eklerdeki işlev değişikliği* gibi çeşitli şekillerde karşımıza çıkabilir. İşte bu çalışmada, söz konusu değişiklikler ve ulaçlarla oluşturulan bağımlı cümlelerdeki olumsuzlaştırmanın sınırlılıkları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Ulaç, ulaç cümlesi, olumsuzlaştırma, olumsuzluk işaretleyicisi.

AN ANALYSIS ON THE USE OF CONVERBS WITH NEGATION MARKER

Abstract

Since verbs are the basic elements of the langue, they determine the construction of the sentence and each verb requires a certain sentence construction. However, when there is a certain number of word order, the number of verbs is very large and every verb can be negated in finite clauses. Besides, there are certain limitations of negativization in subordinate clauses formed with converbs. Because the converb clauses, which are syntactically linked to an superordinate clause,

* Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ozgedemir@hacettepe.edu.tr

reflects semantically different relationships and thus change the content of the superordinate clause to which they link from certain aspects. In this respect, when the negation marker is added to the verb of converb clause, the content of the superordinate clause is also affected semantically. In some cases, when a negation marker is added to the converb of the verb of the converb clause, a semantic change in relation between the converb clause and the superordinate clause does not occur, and in some cases various changes may occur. These changes can appear in a variety of ways, such as ambiguity, deformation of grammaticalization, function change of affixes. In this study, the related changes and the limitations of the negativization of the subordinate clauses formed with converbs will be tried to be introduced.

Keywords: Converb, converb clause, negativization, negation marker.

Giriş

Ulaç cümleleri, temelde bir üst cümle içerisinde belirteç işlevi gören bağımlı cümle tipleridir ve bitimsiz olarak üst cümleye bağlanırlar. Bitimsiz ulaç cümleleri $-(y)Xp$, $-(y)ArAk$, $-(y)IncA$ gibi özel ekler dışında $-DXğX$ için, $-DXğX zaman$ gibi ilgeçlerle ve $-DA$, $-DAn$ gibi durum ekleriyle kurulurlar. Ulaç cümlelerinin kuruluşuna hizmet eden $-(y)Xp$, $-(y)XncA$, $-(y)ArAk$, $-(y)AlI$, $-DXğX gibi$, $-DXğX için$, $-DXğX kadar$, $-DXkçA$, $-(y)AcAğI için$, $-mXş gibi$ vs. ulaçlar *olumsuzlaştırma* dışında herhangi bir anlamsal veya işlevsel değişikliğe uğramadan işlek bir şekilde olumsuzlaştırılabilirler. Kimi zaman ise, olumsuzluk işaretleyicisine izin vermezler. Daha açık bir ifadeyle, ulaç cümlelerinin yüklemeleri, temel cümle yüklemeleri kadar rahat olumsuzlaştırılmaz. Ulaç cümlelerinde olumsuzlaştırmanın belli sınırlılıkları vardır. Örneğin, “Çantası çalınan kadın ağlaya ağlaya helak oldu” cümlesini olumsuzlaştırmaya çalıştığımızda söz konusu cümle dil bilgisel olmaktan çıkar. Çünkü $-(y)A \dots -(y)A$ ulacı, Türkçenin en eski dönemlerinden beri en işlek eklerden biriyken ekin olumsuz biçimi işlek değildir ve belirli durumlarda, belirli eylemlerle kullanılabilir. Benzer durum, $-DXğXndAn$ beri ulacı için de geçerlidir. Ayrıca $-(y)XncA$ ve $-DXktAn sonra$ ulaçları ile oluşturulan bağımlı cümle yüklemelerine olumsuzlaştırma işlemi uygulandığında, bu ulaçlarda işlevsel ve anlamsal bir değişiklik ortaya çıkmaktadır. İşte bu çalışmanın odağı ulaç cümlelerinin olumsuzlaştırılmasında ortaya çıkan söz konusu değişiklikler ve olumsuzlaştırmanın sınırlılıklarıdır.

Bu çalışmada günümüz Türkçesinin çok sayıda farklı alan ve türlerden yazılı ve sözlü örneklerini içeren bir *derlem* çalışmasından yararlanılmıştır. Bunun için veri tabanı olarak *İkili Tekrarlar Derlemi ve Türkçe Ulusal Derlemi* kullanılmakla beraber derlemler kimi zaman birtakım güncel, farklı kullanımları içermediğinden gereken yerlerde sosyal medya (blog,

facebook, twitter, whatsApp vb), günlük konuşma dili gibi çeşitli verilerden de yararlanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda ulaç cümlelerinin olumsuzlaştırılmasında kullanılan eklerin hangi işlevlere hizmet ettiği, cümle içindeki kullanımlarının ve bu eklerin seçiminin hangi kurallara bağlı olduğu ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Öncelikle olumsuzlaştırılmasında dil bilgisel ve anlamsal açıdan herhangi bir sorun olmayan $-(y)Xp$, $-(y)XncA$, $-(y)ArAk$ gibi bazı ulaçları örneklendirilecektir:

- (1) [Yoksa askerlikte boş durmayıp] Almanca mı öğrendin?
- (2) [Biz o zaman kendimizi tutamayıp] güldük.
- (3) İşte böyle Güzin, [sen olmayınca] günüm şaşkın, hırçın kara bir keçi.
- (4) [Çalışmayınca] zaman zor geçiyor.
- (5) [Karşılık vermeyerek] yavaşça kapıyı açıp dışarı çıktım.
- (6) “Hiç,” dedi, [ne dediğini bilmeyerek].
- (7) [Bunlar babamın anılarında yer almadığı için] yazmıyorum.
- (8) [Oturacak masa bulamamış gibi] dikiliyordu.

Yukarıdaki ulaçlarla oluşturulan bağımlı cümleler, olumsuzlaştırma dışında, gerek dil bilgisel gerek anlambilgisel açıdan herhangi bir role bürünmemektedir. Ancak aşağıda da görüleceği üzere $-(y)XncA$ ulacının durumu biraz farklıdır. Çünkü $-(y)XncA$, temel olarak *zaman* ilişkisiyle iki cümleyi birbirine bağlarken olumsuzlaştırıldığında bazen işlev değişikliğine uğrayabilmektedir. Bu yüzden, bu çalışmanın devamında olumsuzluk işaretleyicisiyle kullanıldığında birtakım değişikliklere uğrayan ulaçlar ele alınacaktır. Bunlar $-(y)XncA$, $-(y)A$... $-(y)A$, $-DXğXndAn$ beri, $-DXktAn$ sonra, $-mAdAn$ gibi ulaçlardır.

$-(y)XncA$

$-(y)XncA$ ulacının en temel işlevi “zaman” bildirmesidir. Ancak bu ulaca olumsuzluk işaretleyicisi getirildiğinde, söz konusu ulaç *zaman* ilişkisinden ziyade ulaç cümlesi ve bağı olduğu üst cümle arasında bir tür *zaman-koşul* ilişkisi oluşturmaktadır:

- (9) [Dikkatle bakılmayınca] sezilmiyor.
- (10) [Can çıkmayınca] umut çıkmaz.
- (11) [Sinek olmayınca] sıtma olmazdı.
- (12) [Olmayınca], ne yapsın?

$-(y)A$... $-(y)A$

$-(y)A$... $-(y)A$ ulacı ile oluşturulan bağımlı cümleler, Türkçede art ve eşzamanlı olarak, çok yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Genellikle eylem kökünün tekrarlanmasıyla oluşturulur. Ancak kimi durumda yakın veya zıt anlamlı iki eylemin tekrarlanmasıyla karşımıza çıkmaktadır: *dinleye dinleye*, *oynaya oynaya*, *döne dolaşa*, *düşe kalka* vb. Ekin anlamsal

işlevine gelince, bu ek sürekli tekrarlanan veya sık sık yapılan eylemleri ifade eder ve üst cümleyi bu anlamda niteler. Ekin olumsuz biçiminde ise sürekli tekrarlanmayan, sık sık yapılmayan olayları vurgulamak, bu yapılmama durumuna dikkat çekmek söz konusudur. Derlemlerde ekin olumsuzunun belirli eylemlerle yapıldığı, olumlusu kadar işlek olmadığı tespit edilmiştir. Bundan dolayı, eldeki verilere bağlı olarak burada *-mAyA ... -mAyA* biçiminin eş dizimliliği üzerine de fikir yürütülmeye çalışılacaktır:

a. Derlemlerden örnekler

(13) Abdülhamit ise tahta çıktıktan dört ay sonra Sadrazamlıktan istifa eden Rüştü Paşa'nın yerine, [*istemeye istemeye*] Mithat Paşa'yı getirdi.

(14) "Bizimki de yanındaymış," dedi [*istemeye istemeye*].

(15) Nedret razı olmuştu [*istemeye istemeye*].

(16) [*İstemeye istemeye*] ayağa kalktı.

(17) Ali [*istemeye istemeye*], öle öle, içinde Meryemceye dayanılmaz, patladı patlayacak bir öfke duyarak önüne oturdu.

b. Sosyal medya örnekleri

(18) [Okula *gitmeye gitmeye*] yazı yazmayı unuttum galiba. <http://fluidum-letale.tumblr.com/post/107519317616/> (erişim 09.05.2017)

(19) [Siz o sohbetlere *gitmeye gitmeye*] kalbiniz kararmış. Hâlbuki gitseniz göreceksiniz ki sadatlar ordadır. <https://tr-tr.facebook.com/Sadati.Naksibendi.Semer kand.Sohbetleri/> (erişim 09.05.2017)

(20) [Birini *sevmeye sevmeye*] sevmeye yabancı kalmak. <http://www.uludagsozluk.com//> (erişim 09.05.2017)

(21) İnsan [*sevmeye sevmeye*] bir işi ancak bir yere kadar götürebiliyor, sonra bir yerde tıkanıp kalıyor, adeta nefessiz kalıyor. <https://books.google.com.tr/books?isbn=6051276041> (erişim 09.05.2017)

(22) "Ben ne seve seve, ne [*sevmeye sevmeye*], kesinlikle yapmayacağım böyle bir şeyi," dedi Sancho. <http://www.birazoku.com/don-kisot-miguel-de-cervantes-saavedra> (erişim 09.05.2017).

(23) [*Gülmeye gülmeye*] nasıl gülündüğünü unutmak. <http://galeri.uludagsozluk.com/g/g%C3%BClmeye-g%C3%BClmeye-nas%C4%B1> (erişim 09.05.2017).

(24) [*Gülmeye gülmeye*] suratları maymun gibi gezenler oluyor. <http://www.wattpad.com/39724797-insanlar-ve-düşünceler-cool-olma-çabaları> (erişim 09.05.2017)

(25) Kendi sesime yabancılaştım. [*Konuşmaya konuşmaya*] demek ki ne olduysa konuşmayı unutmuşum. <https://www.youtube.com/watch?v=wmcrcqumPkKg> (erişim 09.05.2017)

(26) [*Koşmaya koşmaya*] vücut hantallaşıyor. <http://www.hardwaremania.com/forum/off-topic/guncel/cabuk-yorulmak-129006.html> (erişim 09.05.2017)

Derlemeden alınmış bu örneklerde *-(y)A ... -(y)A* ekinin olumsuzluk işaretleyicisiyle eş dizimliliğine bakıldığında eş dizimliliğin yalnızca *iste-* eylemiyle gerçekleştiği görülmektedir. Bunun dışında, internetten alınmış örneklerde de görüleceği üzere konuşma dilinde *gitmeye gitmeye, sevmeye sevmeye, gülmeye gülmeye, konuşmaya konuşmaya, koşmaya koşmaya* gibi yapılarla da karşılaşmak mümkündür. Ancak Çetintaş Yıldırım'da (2004: 58-59) *-(y)A ... -(y)A* ekinin *sev-, iste-* gibi durum bildiren eylemler dışında olumsuzlaştırılmadığı belirtilmiştir. Bu görüşü desteklemek anlamında da ekin olumsuzunun hareket ve psikolojik durum bildiren bir eylemle birlikteliği örneklendirilmiştir:

(27) *[Bir ayağını *sürü-me-ye sürü-me-ye*] geçti yatağına.

(28) *[Fatma Kadın *kork-ma-ya kork-ma-ya*] dipteki kapıya yönelir.

Yukarıdaki örneklerde, bir hareket eylemi olan *sürü-* ve psikolojik bir eylem olan *kork-*'a *-(y)A ... -(y)A* ulacının olumsuzu eklendiğinde cümlelerin dil bilgiselliğinin bozulduğu görülür. Ancak bu, *-(y)A ... -(y)A* ulacının hareket ve duygu bildiren hiçbir eylemi olumsuzlaştıramayacağı anlamına gelmemelidir. Çünkü, internet ortamından alınan örneklerde, *gitmeye gitmeye, koşmaya koşmaya* yapıları hareket bildiren, *gülmeye gülmeye, sevmeye sevmeye* yapıları duygu bildiren eylemleri içerirler. Yine yukarıda görülen *konuşmaya konuşmaya* yapısındaki *konuş-* ise açıklama eylemi örneğidir.¹

Kısaca *-(y)A ... -(y)A* ulacının olumsuzluk işaretleyicisiyle kullanılmadığını söyleyemeyiz. Ancak ek, olumlu biçimiyle Türkçenin en eski dönemlerinden beri en işlek eklerden biriyken ekin olumsuz biçimi işlek değildir ve belirli durumlarda, belirli eylemlerle kullanılabilir.

¹ Eylemlerin anlamsal yapılarıyla ilgili sınıflandırmanın başlangıcı Vendler'e (1967) dayanır. Vendler, eylem türlerini *durum* (state), *hareket* (activity), *tamamlama* (accomplishment) ve *achievement* (bitirme) olmak üzere dört grupta inceler. Buna göre bilmek (know), sevmek (love), *inanmak* (believe), *durum; koşmak* (run), *yürümek* (walk), *yüzmek* (swim), *hareket; okula yürümek* (walk to school), *bir resmi boyamak* (paint a picture) *tamamlama; bulmak* (find), *ulaşmak* (reach), *kazanmak* (win), *bitirme* bildiren eylemlerdir. Ayrıca geleneksel Türkolojide eylem tanımlarından da bilindiği gibi eylemler anlamsal içeriklerine göre *hareket, durum* ve *oluş* bildiren eylemler olmak üzere genel olarak üç grupta incelenirler fakat fiziksel bir hareketi bildiren *gitmek, koşmak, yürümek* gibi eylemlerin yanında *istemek, korkmak, düşünmek* gibi mental eylemler de bulunmaktadır. Mental eylemler başka bir çalışmanın konusu olduğundan burada bu konu ayrıntılı bir şekilde ele alınmamıştır. Ancak *-(y)A ... -(y)A* ulacının olumsuzlaştırılmasının belirli eylemlerle mümkün olması ve bu eylemlerin daha çok mental olması sebebiyle bu konuya söz konusu çalışmayı ilgilendirdiği kadarıyla yer verilmiştir. Mental eylemlerle ilgili bk. M. Shatz vd. 1983: 301-321.

-DXğXndAn beri

Oldukça işlek bir şekilde kullanılan *-DXğXndAn beri* yapısı zaman ifade etmesi yönüyle üst cümleye bağlıdır. Ancak ekin cümle içerisindeki olumsuz kullanımı o kadar yaygın değildir. Burada veri olarak incelenen derlemlerde ekin olumsuzluk işaretleyicisiyle kullanımına sadece bir kez rastlanmıştır.

(29) Ruhunuz ne zaman yoruldu? [Hüsni Paşa sizi koynuna *almadığından beri* mi]?

Yukarıdaki örnekten anlaşılacağı üzere *-DXğXndAn beri* ulacının olumsuz biçimiyle oluşturulmuş cümle ile üst cümle arasında bir *zaman* ilişkisinden ziyade *nedensellik* ilişkisi söz konusudur. Çünkü üst cümle olayının (ruhun yorulması) nedeni bağımlı cümle olayında (Hüsni Paşa'nın söz konusu kişiyi koynuna almaması) saklıdır.

Ayrıca internet ortamı üzerinden yapılan aramalarda ise *-mAdXğXndAn* biçiminin daha çok *olmak* yardımcı eylemiyle kullanıldığı görülmüştür:

(30) [Ellerimde ellerin *olmadığından beri*] tutunamıyorum hayata. <https://tr-tr.facebook.com/Bernaozdeen/posts/372735629449538> (erişim 09.05.2017)

(31) [Kocaelispor *olmadığından beri*], İstanbul takımları ne kadar 'rahat' değil mi? <http://www.kocaeligazetesi.com.tr/ozgurluk-ve-rasyonalizm-610446yy.htm> (erişim 09.05.2017)

(32) Öyle inanıldığı gibi, cumhuriyetin hizmetlileri onun buyruğunda çalışırken zengin olmazlar. [Armağanlar dağıtan bir kral *olmadığından beri*], herkes elinden geldiği ve başkalarından artakaldığı miktarlarda götürdüğü için, fazla bir şey kalmazdı (France 2000: 119).

Yine *-DXğXndAn beri* ulacının olumsuzluk işaretleyicisiyle kullanıldığı yukarıdaki örneklerde de bağımlı cümle ve temel cümle arasında *zaman* ilişkisinden ziyade *nedensellik* ilişkisi bulunmaktadır. Örneğin (31)'de, temel cümle olayının (İstanbul takımlarının rahat olması) nedeni ulaç cümlesi olayıdır (Kocaelispor'un olmaması).

Bununla beraber Çetintaş-Yıldırım' da (2004: 56), *-DXğXndAn beri* yapısı, ulaç cümlesi olayının tamamlanmış bir hareket olmasını gerektirdiğinden bu şekilde oluşturulmuş ulaç cümlesi olayını olumsuzlaştırmanın imkânsız olduğu ileri sürülmüştür. Bunu desteklemek amacıyla da şu örnek seçilmiştir:

(33) * [Hemşire kan tahlilimi yap-*ma-dığından beri*] kendimi huzursuz hissediyorum.

Çetintaş-Yıldırım bu tür bir cümlelerin kurulamayacağını, tuhaf gözüktüğünü ifade etmektedir. Ancak bu cümlelerin tuhaflığı, seçilen örneğin aslında anlamsal açıdan *zaman* ilişkisini yansıtmak amacıyla kurulmasından kaynaklanmaktadır. Çünkü yukarıda veritabanından veya internet ortamından aktarılan örneklerle bakıldığında bunların *zaman* ilişkisinden ziyade *nedensellik* ilişkisiyle üst cümleye bağlandıkları görülmektedir.

Son olarak Twitter'dan alınan örneğe bakılırsa aynı şekilde temel cümle olayının nedeninin ulaç cümlesi olayına bağlı olduğu görülür. Bu cümlede, *-mAdXğXndAn beri* biçimi *-DXğXn için* ile aynı anlama sahiptir: *Sen bana gelmediğin için mucizelere de inancımı yitirdim.*

(34) Mucizelere de inancımı yitirdim, [sen bana gelmediğinden beri]...
<https://twitter.com/MSelimBilgn/status/573466273159516160> (erişim 09.05.2017)

Sosyal medya ortamında, *olmadığından beri* yapısı ile oluşturulmuş sözdizimi kabullerinin dışında çok sayıda veri bulunmaktadır: [Ona aşık ol(a)*madığından beri*] kaç yüzyıl geçmişti mesela? [https://tr.fac\[ebook.com/erdemlicumleler/posts/662273400462473](https://tr.fac[ebook.com/erdemlicumleler/posts/662273400462473) (erişim 09.05.2017).

Buraya, olabildiğince mantıksal çerçevede kurulabilecek örnekler alınmaya çalışılsa da bu çalışmada amaç *-DXğXndAn beri* ulacının olumsuzlaştırılıp olumsuzlaştırılmadığı meselesi olduğundan söz konusu yapının olumsuz biçimiyle oluşturulmuş her tür cümle dikkate değerdir. Zira dil, dinamik bir sistemdir ve hazırlıksız konuşma esnasında her tür cümle kurulabildiği gibi ihtiyaç durumunda yeni bir sözdizimi kalıbı da geliştirilebilir.

-DXktAn sonra

Türkçede en sık kullanılan ulaçlardan biridir ve bu ekin temel işlevi üst cümleye *zamansal* arka plan oluşturmasıdır. Buna göre ulaç cümlesi olayı üst cümle olayından önce gerçekleşir. Ancak ek olumsuzluk işaretleyicisiyle birlikte kullanıldığında, ulaç cümlesi ile üst cümle arasındaki ilişkide anlamsal bir değişiklik gözlenir. Yani, *-mA+DXktAn sonra* yapısı ile üst cümleye bağlanan ulaç cümlesi *zamansal* bir arka plandan ziyade *koşul* ilişkisiyle üst cümleye bağlanır:

(35) Ne var ki, [ben binecek olanağa ulaşamadıktan sonra], bana ne yarışlardan?

(36) Fakat [bunları konuşmadıktan sonra], yaşamak neye?

(37) [Bunlar olmadıktan sonra], Türkiye'de demokrasi olmaz.

(38) [Yiyecek bulamadıktan sonra] beslenmeyi öğrenmişler ne çıkar?

-mAdAn (önce)

Üst cümle olayının, ulaç cümlesi olayından önce geldiği *-mAdAn (önce)* ulacıyla oluşturulan yapılarda, olumsuzlaştırma söz konusu değildir. Çünkü ek, kendi bünyesinde yapısal olarak olumsuzluk taşıdığı için, eke, olumsuzluk işaretleyicisi getirildiği takdirde cümleler dil bilgisel olmaktan çıkar.

(39) *Sıcak bir yalvarışla [kapıyı tıkırdat-*ma-madan önce*] Zehra kapıyı açtı.

(40) * [Ayrıl-*ma-madan önce*] bir anı resmi çekildi.

Sonuç

Bu çalışmada, ulaçlarla oluşturulan bağımlı cümlelerin yüklemine olumsuzluk işaretleyicisi getirildiğinde, ulaç cümlesi ve üst cümle arasındaki ilişkide dil bilimsel veya anlamsal açıdan ne gibi değişikliklerin ortaya çıktığı ele alınmaya çalışılmıştır. Buna göre $-(y)Xp$, $-(y)ArAk$, $-(y)AlI$, $-DXğX$ gibi, $-DXğX$ için, $-DXğX$ kadar, $-DXkçA$, $-(y)AcAğI$ için, $-mXş$ gibi gibi ulaçlar anlamsal veya işlevsel bir değişikliğe uğramadan rahatlıkla olumsuzlaştırılabilirken $-mAdAn$ (önce) ulacının yapısı gereği olumsuzlaştırılmaz. Kimi ulaç cümlelerinde ise olumsuzlaştırmanın belli sınırlılıkları vardır. Örneğin, $-(y)XncA$ ve $-DXktAn$ sonra ulaçları ile oluşturulan bağımlı cümle yüklemine olumsuzlaştırma işlemi uygulandığında, söz konusu ulaçlarda işlevsel ve anlamsal bir değişiklik ortaya çıktığı görülmüştür. $-(y)A \dots -(y)A$ ulacı ve $-DXğXndAn$ beri ulaçlarıyla oluşturulan bitimsiz bağımlı cümle tipleri yaygın bir şekilde kullanılırken, eklerin, cümle içerisindeki olumsuz kullanımlarının o kadar yaygın olmadığı, olumsuz biçimlerinin kullanımlarının belli sınırlılıkları olduğu tespit edilmiştir. Bu noktada, eldeki çalışma, olumsuzlaştırmanın bitimli cümleler dışında bitimsiz cümle tipleri açısından da ele alınabileceğini göstermekte ve bağımlı cümle tiplerinin olumsuzlaştırılmasıyla ilgili başka sözdizimsel ve anlamsal betimleme çalışmalarını da teşvik ederek alanyazına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Kaynakça

- Aksan, Yeşim vd. (2011). *Türkçe Ulusal Derlemi*. Mersin Üniversitesi.
- Aydemir, İbrahim Ahmet (2009). *Konverbien im Tuwinischen. Eine Untersuchung unter Berücksichtigung des Altai-Dialekts*. Wiesbaden: Harrassowitz.
- Çetintaş Yıldırım, Filiz (2004). *The Syntactic and Semantic Analysis of Turkish Temporal Converbs*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- France, Anatole (2000). *Penguenler Adası II*. Çev. Bekir Karaoğlu. İstanbul: Çağdaş Matbaa.
- Göksel, Aslı ve Celia Kerslake (2005). *Turkish. A Comprehensive Grammar*. London and Newyork: Routledge.
- <https://books.google.com.tr/books?isbn=6051276041> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- <http://fluidum-letale.tumblr.com/post/107519317616/> (Erişim tarihi 09.05.2016).
- <http://galeri.uludagsozluk.com/g/g%C3%BClmeye-g%C3%BClmeye-nas%C4%B1> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- [https://tr.fac\[ebook.com/erdemlicumleler/posts/662273400462473](https://tr.fac[ebook.com/erdemlicumleler/posts/662273400462473) (Erişim tarihi 09.05.2017).
- <https://tr-tr.facebook.com/Bernaazdeen/posts/372735629449538> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- <https://tr-tr.facebook.com/Sadati.Naksibendi.Semerkand.Sohbetleri/> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- <https://twitter.com/MSelimBilgn/status/573466273159516160> (Erişim tarihi 09.05.2017).

- <http://www.birazoku.com/don-kisot-miguel-de-cervantes-saavedra> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- <http://www.hardwaremania.com/forum/off-topic/guncel/cabuk-yorulmak-129006.html> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- <http://www.uludagsozluk.com//> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- <http://www.wattpad.com/39724797-insanlar-ve-duřunceler-cool-olma-çabaları> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- <https://www.youtube.com/watch?v=wmcrqumPkKg> (Erişim tarihi 09.05.2017).
- Johanson. Lars (1991). "Zur Typologie türkischer Gerundialsegmente". *Türk Dilleri Araştırmaları*, 1: 98-110.
- Johanson. Lars (1998) "The Structure of Turkic". *The Turkic Languages*: 30-66. London and New York: Routledge.
- Kornfilt, Jaklin (1997). *Turkish*. London and New York: Routledge.
- Lewis, Geoffrey (2000). *Turkish Grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Özkan, Bülent (2010). *Türkiye Türkçesinde İkili Tekrarlar -Derlem Tabanlı Bir Uygulama*. Adana: Çukurova Üniversitesi.
- Swift, B. Lloyd (1963). *A Reference Grammar of Modern Turkish*. Bloomington: Indiana University.
- Yağcıoğlu, Hakan. 'Özgür'lük ve Rasyonalizm. <http://www.kocaeligazetesi.com.tr/ozgurluk-ve-rasyonalizm-610446yy.htm> (Erişim tarihi 09.05.2017).